

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/128/2023
Identifikačné číslo spisu:	1215203527
Dátum vydania rozhodnutia:	26.08.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1215203527.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov: 1/ X.. C. P., narodený XX. O. XXXX, H., N. XXXX/X, 2/ K.. S. P., narodená XX. S. XXXX, D., F. J. XXX/X, obaja zastúpení JUDr. Radovan Repa, advokát, s. r. o., so sídlom Bratislava, Záhradnícka 16514/60, IČO: 36 742 023, proti žalovanému: S. L., narodený XX. S. XXXX, D., H. XXXX/X, zastúpenému Studio Legale, s.r.o., so sídlom Bratislava, Galandova 1153/3, IČO: 36 811 874, o neplatnosť právneho úkonu, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV (predtým Okresnom súde Bratislava II) pod sp. zn. B2-19C/34/2017, o dovolaní žalobcov 1/, 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 29. novembra 2022 sp. zn. 5Co/110/2022, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 29. novembra 2022 sp. zn. 5Co/110/2022 z r u š u j e a vec vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (dnes Mestský súd Bratislava IV; ďalej aj „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 22. apríla 2022 sp. zn. 19C/34/2017 konanie v časti o zrušenie uznesenia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 30Co/27/1997 zo dňa 31. októbra 1997, ktorým sa vec vrátila do stavu pred týmto uznesením to je do stavu stanoveného právoplatného Štátneho notárstva Bratislava-mesto o dedičstve sp. zn. D 20533/77 zo dňa 21. novembra 1977 zastavil (výrok I.), určil, že podiel v rozsahu 3/4 v pomere k celku k nehnuteľnostiam evidovaným na LV č. XXX, katastrálneho územia C., D.-m.č. R. K., D. XXX, pozemky registra KN "C" parcela parc. č. XXXXX zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 132 m², parcela parc. č. XXXXX záhrada vo výmere 839 m² a stavba súp. č. XXXX na parcele parc. č. XXXXX (ďalej len „predmetné nehnuteľnosti“) patrí do dedičstva po K. P., r. D., narodenej XX. S. XXXX, zomrelej v D. XX. R. XXXX (výrok II.), vo zvyšnej časti žalobu žalobcov zamietol (výrok III.) a žiadnej zo strán právo na náhradu trov konania nepriznal (výrok IV.).

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil tým, že právna predchodkyňa žalobcov (pôvodne bol žalobcom aj A. S.. S. P., P., ktorý v priebehu odvolacieho konania zomrel) nadobudla vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam rozhodnutím bývalého Štátneho notárstva Bratislava-mesto zo dňa 21. novembra 1977, právoplatného dňa 21. novembra 1977, registrovaného dňa 30. novembra 1977, sp. zn.

D 2533/77, v dedičskom konaní po nebohej O. L. v celosti ako závetná dedička. Toto rozhodnutie bolo zrušené rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31. októbra 1997, č. k. 33Co/27/97-153. Tým sa vec dostala do štádia opätovného prejednávania dedičstva po poručiteľke O. L.. Následne uznesením Okresného súdu Bratislava II zo dňa 20. októbra 1998, č.k. D 41/93 (Dnot 6/94) bolo dedičstvo po O.D. L. vypořiadané tak, že 1/4 podielu v pomere k celku získala závetná dedička K.W. P. a 3/4 podielu v pomere k celku zákonný dedič S. L.-žalovaný. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že závet poručiteľky bol neplatný v časti, v ktorej nezahŕňal neopomenuteľného dediča S. L., ktorému patrí podiel vo výške 3/4 zákonného podielu. Na odvolanie K. P. Krajský súd v Bratislave toto rozhodnutie potvrdil. Žalobcovia v spore namietali, že sporný podiel v pomere 3/4 k celku na predmetných nehnuteľnostiach, ktorý je v súčasnosti zapísaný na LV č. XXX v prospech žalovaného, nadobudla ich právna predchodkyňa K. P., ktorá zomrela dňa XX. R. XXXX a po ktorej sú dedičmi a to vydržaním na základe toho, že dedičské konanie po nebohej O. L. vedené na Štátnom notárstve Bratislava pod sp. zn. D2533/77 bolo riadne uzavreté a ich právna predchodkyňa K. P. sa stala vlastníčkou sporných nehnuteľností v celosti, čo zodpovedalo aj zápisu do katastra nehnuteľností. Prvoinštancný súd preto posudzoval, či právna predchodkyňa žalobcov splnila zákonné podmienky vydržania vlastníckeho práva k podielu v pomere 3/4 k celku k predmetným nehnuteľnostiam zapísaných na LV č. XXX podľa § 134 Občianskeho zákonníka. V konaní žalovaný ničím relevantne nepreukázal, že právna predchodkyňa žalobcov mala vedomosť o tom, že žalovaný nebol v dedičskom konaní č. D 2533/77 v čase prejednávania dedičstva a vydania rozhodnutia zo dňa 22. novembra 1977 po nebohej O. L. riadne procesne zastúpený. Z rozhodnutia Štátneho notárstva Bratislava-mesto zo dňa 21. novembra 1977, právoplatného dňa 21. novembra 1977, registrovaného dňa 30. novembra 1977, č.k. D 2533/77 vyplynulo, že Štátne notárstvo konalo s O. D. ako so splnomocnenou zástupkyňou žalovaného. Žalovaný až v roku 1991 napísal list zo dňa 27. marca 1991 adresovaný ministerstvu spravodlivosti, označený ako odvolanie voči rozhodnutiu štátneho notárstva zo dňa 21.IX.1977 č. 2533/77 vo veci dedičstva. V čase od rozhodnutia štátneho notárstva dňa 21. novembra 1977 až do tohto momentu nebolo v spore preukázané žiadne spochybnenie rozhodnutia štátneho notárstva v dedičskom konaní po nebohej O.D. L. zo strany žalovaného (alebo kohokoľvek iného). Na základe tohto rozhodnutia došlo aj k zápisu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v celosti v jej prospech. Predmetné nehnuteľnosti právna predchodkyňa žalobcov K. P. nerušene a v dobrej viere, že jej patria v celosti na základe závetu a rozhodnutia štátneho orgánu a následného zápisu v evidencii nehnuteľností užívala spolu so svojou rodinou minimálne do roku 1991, kedy došlo k spochybneniu nadobudnutia predmetných nehnuteľností K. P. v celom rozsahu. Preto súd uzavrel, že právna predchodkyňa žalobcov užívala predmetné nehnuteľnosti v dobrej viere ako oprávnená držiteľka minimálne počas celej zákonnej 10-ročnej vydržacej lehoty, ktorá začala plynúť dňa 21. novembra 1977 a uplynula dňa 22. novembra 1987, ale aj následne až do roku 1991, kedy došlo objektívne k spochybneniu jej vlastníckeho práva v podiele v pomere 3/4 k celku zo strany žalovaného, t.j. celkom za dobu cca 14 rokov. Ďalej súd uvádza, že žalovaný v konaní namietal, že rozhodnutie v dedičskom konaní v roku 1977 bolo zrušené, je ničotným titulom a nemohlo teda dôjsť k žiadnemu vydržaniu zo strany právnej predchodkyne žalobcov na jeho základe, aj keby boli splnené ostatné hmotnoprávne podmienky vydržania právnou predchodkyňou žalobcov. K tomu súd opakovane uvádza, že dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiteľa a rozhodnutie v dedičskom konaní len deklaruje nadobudnutie dedičstva v čase smrti poručiteľa. Preto aj rozhodnutie v dedičskom konaní po zrušení rozhodnutia Štátneho notárstva zo dňa 21. novembra 1977 č.k. D 2566/77, ktoré bolo vydané Okresným súdom Bratislava II dňa 20. októbra 1998, č. k. D 41/93 (Dnot 6/94), deklarovalo len stav existujúci v čase smrti poručiteľky O.Ž. L.. Medzitým však K. P. na základe splnenia hmotnoprávnych podmienok pre vydržanie nadobudla vlastnícke právo aj k spornému podielu v pomere 3/4 k celku na nehnuteľnostiach zapísaných na LV č. XXX a to titulom vydržania, keďže vydržacia 10-ročná lehota jej začala plynúť 21. novembra 1977 a uplynula najneskôr 22. novembra 1987. Z uvedeného dôvodu bola preto aj v čase svojej smrti, t.j. ku dňu 17. novembra 2012 vlastníčkou tohto podielu na predmetných nehnuteľnostiach, a preto súd v tejto časti žalobe žalobcov vyhovel. Žalobcovia sa domáhali aj určenia neplatnosti právneho úkonu - uznesenia Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31. októbra 1997, č. k. 30Co/27/1997, v ktorej časti v priebehu konania vzali svoju žalobu späť a preto súd v tejto časti konanie zastavil. Žalobcovia sa okrem toho domáhali ešte aj určenia príslušnej správe katastra vykonať na základe rozhodnutia zmeny zápisu v katastrálnom operáte ohľadne predmetných nehnuteľností. K tomu súd prvej inštancie uviedol, že rozhodnutie súdu o tom, že nehnuteľnosti patria do dedičstva nenahrádza

dedičské konanie, ale na jeho základe je možné prejednať sporný spoluvlastnícky podiel v dedičskom konaní po poručiteľke K. P.. Až následne na podklade dedičského rozhodnutia je možné vykonať zápis v katastri nehnuteľností. Preto súd žalobu žalobcov v tejto časti ako nedôvodnú zamietol.

3. Rozhodnutie o náhrade trov konania súd prvej inštancie odôvodnil podľa § 255 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) podľa pomeru úspechu strán v spore.

4. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) svojím rozsudkom zo dňa 29. novembra 2022 sp. zn. 5Co/110/2022 na odvolanie žalovaného vyššie uvedený rozsudok súdu prvej inštancie zmenil v napadnutej časti o určení, že podiel v rozsahu 3/4 v pomere k celku k predmetným nehnuteľnostiam patrí do dedičstva po K. P., rodenej D., narodenej XX. S. XXXX, zomrelej v D. XX. R. XXXX tak, že žalobu žalobcov zamietol a žalovanému voči žalobcom priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

5. Na odôvodnenie svojho rozhodnutia odvolací súd uviedol, že súd je viazaný posledným právoplatným rozhodnutím súdu v dedičskom konaní zo dňa 20. októbra 1998, sp. zn. D 41/93 (Dnot 6/94), potvrdeným odvolacím súdom zo dňa 30. apríla 1999, č. k. 23Co/51/99-58, na základe ktorého predmetné nehnuteľnosti nadobudli žalobca v podiele 3 a v podiele 1 K. P.. V tomto rozhodnutí bolo aj určené, že závet poručiteľky bol neplatný v časti, v ktorej nezahŕňal neopomenuteľného dediča S. L.-žalovaného, ktorému patrí podiel vo výške 3/4 zákonného podielu. Aj keď tomuto dedičskému rozhodnutiu predchádzalo rozhodnutie bývalého Štátneho notárstva Bratislava-mesto zo dňa 21. novembra 1977, na základe ktorého právna predchodkyňa žalobcov nadobudla vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam, tak toto bolo zrušené rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31. októbra 1997, č.k. 33Co/27/97-153. Nemožno teda uvažovať o vydržaní právnou predchodkyňou žalobcov 10 rokov po rozhodnutí štátneho notárstva, keďže týmto rozhodnutím nebolo právoplatne skončené dedičské konanie. Dedičské konanie bolo právoplatne skončené až spomínaným rozhodnutím zo dňa 20. októbra 1998, ktoré bolo potvrdené aj odvolacím súdom a nadobudlo právoplatnosť. Ak by sa aj pripustil právny názor, že by žalobcovia (a ich právna predchodkyňa) vydržali vlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam po 10 rokoch odo dňa rozhodnutia bývalého Štátneho notárstva Bratislava-mesto zo dňa 21. novembra 1977, rovnaká situácia by nastala u žalovaného (odvolací súd nesprávne uviedol žalobcu - poznámka dovolacieho súdu) po rozhodnutí Okresného súdu Bratislava II zo dňa 20. októbra 1998, sp. zn. D 41/93. Teda žalobca by nehnuteľnosti po 10 rokoch odo dňa predmetného rozhodnutia mohol vydržať ako oprávnený vlastník, ktorého vlastníctvo mu bolo priznané právoplatným rozhodnutím súdu. Odvolací súd z týchto dôvodov zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietol ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

6. Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil odvolací súd podľa § 396 ods. 1 a 2 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP s poukazom na plný procesný úspech žalovaného.

7. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia 1/ a 2/ (ďalej aj „dovolatelia“), a to z dôvodov podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP. Navrhli, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

8. K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP dovolatelia uviedli, že odvolací súd odôvodnil svoj právny názor o nemožnosti vydržania na základe neprávoplatného rozhodnutia v dedičskom konaní len jednou vetou - „Nemožno teda uvažovať o vydržaní právnou predchodkyňou žalobcov 10 rokov po rozhodnutí štátneho notárstva, keďže týmto nebolo právoplatne skončené dedičské konanie.“. Žalobcovia sú názoru, že s poukazom na im známu rozhodovaciu prax (napr. 5Cdo/87/2010) keď obstáli aj „neperfektné“ vydržacie tituly iného charakteru (právne úkony súkromného práva) bolo potrebné podrobnejšie zdôvodnenie, pokiaľ ide o právnu otázku, že nie je možné vydržať vlastnícke právo na základe neprávoplatného dedičského rozhodnutia. O to viac, že sporné dedičské rozhodnutie vykazovalo po celý čas a až do uplynutia vydržacej doby znaky právoplatnosti. Účelom vydržania je uviesť do súladu dlhodobý faktický stav so stavom právnym a

predstavuje spôsob sanácie situácie, ktorá vzniká v dôsledku väd nadobúdacieho titulu alebo v dôsledku nedostatku nadobúdacieho titulu, ak oprávnený držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti nemohol o týchto vadách vedieť alebo sa, naopak, mohol domnievať, že nadobúdací titul riadne existuje. A v prípade neprávoplatného dedičského rozhodnutia sa principiálne o takýto titul jedná. Vzhľadom na to, že napádané rozhodnutie vyššie uvedený princíp a dôvod existencie vydržacieho práva v prejednávacom prípade v zásade popiera, právne posúdenie odvolacieho súdu si vyžadovalo dôkladnejšie zdôvodnenie. O to viac, že sa nejaví byť prijateľný záver vyplývajúci a contrario z uvádzanej vety (t.j. že k vydržaniu je potrebné právoplatné rozhodnutie, nakoľko v prípade právoplatného dedičského rozhodnutia vydržanie nepripadá do úvahy a nie je ani potrebné).

9. Na odôvodnenie uplatneného dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP dovolatelia uviedli, že odvolací súd nesprávne posúdil právne otázky vydržania vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam právnu predchodkyňou žalobcov i prípadného vydržania vlastníckeho práva samotným žalovaným. Podľa odvolacieho súdu na základe neprávoplatného rozhodnutia v dedičskom konaní nemôže po uplynutí 10 rokov od rozhodnutia štátneho notárstva dôjsť k vydržaniu, čo dovolatelia považujú za nesprávne a vzhľadom na absenciu bližšieho odôvodnenia v zásade aj nepreskúmateľné. Právne posúdenie záväznosti posledného rozhodnutia v dedičskom konaní pre súdy, vôbec nič nemení na možnosti vydržania vlastníckeho práva právnu predchodkyňou žalobcov. V súlade s § 460 Občianskeho zákonníka sa dedičstvo nadobúda smrťou poručiťky a posledné rozhodnutie súdu v dedičskom konaní len deklarovalo stav ku dňu smrti poručiťky. Následne uplynutím vydržacej doby a splnením ďalších zákonných podmienok vydržania došlo k vydržaniu vlastníckeho práva právnu predchodkyňou žalobcov. Vydržanie nemožno vylúčiť, len z dôvodu neprávoplatnosti rozhodnutia v dedičskom konaní. Ak by to bolo tak, inštitút vydržania by v zásade stratil svoju podstatu. Pokiaľ by bolo dedičské rozhodnutie právoplatné, je principiálne zbytočné uvažovať o vydržaní. Inštitút vydržania je konštruovaný práve na sanáciu podobných situácií, keď právny titul na základe ktorého malo dôjsť k nadobudnutiu vlastníckeho práva nie je právne perfektný. A o takúto situáciu sa jedná v prípade neprávoplatného dedičského rozhodnutia. Dedičské rozhodnutie je rozhodnutím orgánu štátu a neexistuje objektívny dôvod prečo by účastník v prípade deklarovania právoplatnosti štátnym notárstvom mal mať o právoplatnosti dôvodné pochybnosti. Odvolací súd navyše nijako bližšie nevysvetlil prečo považuje neprávoplatné rozhodnutie v dedičskom konaní titulom nespôsobilým na založenie dobrej viery vydržateľa. V prejednávanej veci bolo sporné dedičské rozhodnutie (formálne) právoplatné 22. novembra 1977. Účastníci dedičského konania sa vzdali odvolania priamo do zápisnice. Od uvedeného času právna predchodkyňa žalobcov nerušene užívala sporné nehnuteľnosti vcelku a jej dobrá viera nebola spochybnená, podľa rozhodnutia súdu prvej inštancie do roku 1991, kedy sa žalovaný vo veci dedičstva obrátil na ministerstvo spravodlivosti. Navyše, treba uviesť, že nadobudnutie vlastníckeho práva právnu predchodkyňou žalobcov bolo zaevidované v evidencii nehnuteľnosti. Uvedené podľa právneho zástupcu žalobcov predstavuje paralelne ďalší titul na základe ktorého možno založiť dobrú vieru vydržateľa, že mu právo patrí. Možno v tejto súvislosti poukázať na § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka v zmysle ktorého sa v prípade pochybností považuje držba za oprávnenú. Právna predchodkyňa žalobcov sa spoliehala na (i) dedičské rozhodnutie (vykazujúce znaky právoplatnosti), (ii) úhradu dedičskej dane, (iii) zápis v evidencii nehnuteľnosti a (iv) nerušené užívanie počas vydržacej doby. Jednoznačne sa tu jedná o oprávnenú držbu. Spochybňovanie dobrej viery právnej predchodkyne žalobcov ohľadne jej údajne vedomosti o údajnej absencii plnomocenstva v čase prejednávania dedičstva v roku 1977 je nedôvodné. Z objektívneho hľadiska nie je strana konania povinná preverovať si existenciu plnomocenstva druhej procesnej strany. Súdy samé náležite kontrolujú procesné zastúpenie a nie je dôvod domnievať sa, že náležité doloženie plnomocenstva v dedičskom konaní nebolo preverované aj v roku 1977. Dovolatelia ďalej namietli aj úvahu odvolacieho súdu o tom, že rovnakým spôsobom, ako u ich právnej predchodkyne, by pripadalo do úvahy aj vydržanie vlastníckeho práva žalovaným. Od posledného rozhodnutia v dedičskom konaní zo dňa 20. októbra 1998 až do podania žaloby žalobcami (resp. ich právnym predchodcom) dňa 13. februára 2015 uplynulo viac ako 10 rokov a u žalobcu teda môže byť hypoteticky splnená podmienka vydržacej doby, ak v medziobdobí nedošlo k spochybneniu jeho vlastníckeho práva, čo predmetom dokazovania nebolo a ak sú splnené ďalšie zákonné podmienky vydržania. Rozhodnutie v dedičskom konaní zo dňa 20. októbra 1998 deklarovalo len stav existujúci v čase smrti poručiťky O. L.. Nie je preto možné uvažovať o tom, že založilo oprávnenú držbu

žalovaného o tom, že mu vec patrí odo dňa právoplatnosti uvádzaného rozhodnutia. V zmysle výslovného znenia Občianskeho zákonníka (§ 460) sa dedičstvo nadobúda smrťou poručiteľa. Žalovaný preto nemohol byť dobromyseľný, že mu právo patrí odo dňa právoplatnosti dedičského rozhodnutia, nakoľko dobromyseľnosť nemožno založiť na neznalosti jednoznačne formulovaného ustanovenia práva. Z unesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/283/2009: „Vzhľadom na všeobecne (aj v oblasti súkromného práva) uznanú zásadu *ignorantis non excusat*, (neznalosť práva neospravedlňuje) vyplývajúcu zo samej podstaty práva, právny omyl držiteľa, vychádzajúci z neznalosti jednoznačne formulovaného ustanovenia Občianskeho zákonníka platného v čase, kedy sa držiteľ ujal držby nie je ospravedlniteľný. Len výnimočne možno takýto omyl ospravedlniť, a to v prípade, keď je znenie zákona nejasné a pripúšťa rôzny výklad.“. V tomto prípade odvolací súd vec nesprávne právne posúdil a odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe, keď pripustil, že neznalosť jasne formulovaného znenia ustanovenia Občianskeho zákonníka môže založiť dobrú vieru. Správne právne posúdenie je také, že na základe neznalosti jasne formulovaného ustanovenia Občianskeho zákonníka nemôže byť založená dobrá viera, že právo patrí tomu, kto sa držby chopil. U žalovaného navyše úplne absentuje element držby. Žalovaný od roku 1999, kedy nadobudlo právoplatnosť posledné rozhodnutie v dedičskom konaní nemá predmetné nehnuteľnosti v držbe, t.j. neužíva ich ani ich neovláda a ani doposiaľ nežiadal žalobcov, aby mu užívanie umožnili. Z vykonaného dokazovania na súde prvej inštancie vyplýva, že nehnuteľnosti ku ktorým sa viaže sporný spoluvlastnícky podiel užívajú od roku 1977, nepretržite viac ako 45 rokov žalobcovia, čo vylučuje držbu žalovaného. Sporné hypotetické posúdenie je preto nedôvodné.

10. K dovolaniu žalobcov sa vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že odvolací súd na rozdiel od prvoinštančného súdu vec správne právne posúdil, keď uviedol, že ohľadom predmetných nehnuteľností je súd viazaný posledným právoplatným rozhodnutím súdu v dedičskom konaní zo dňa 20. októbra 1998, sp. zn. D 41/93 (Dnot 6/94), potvrdeným odvolacím súdom zo dňa 30. apríla 1999, č. k. 23Co/51/99-58. Na základe tohto rozhodnutia spornú nehnuteľnosť nadobudol žalovaný v podiele 3 a v podiele 1 K. P.. Právne usporiadanie vzťahov medzi dedičmi či už zákonnými alebo závetnými musí mať logickú a časovú postupnosť. Je právne neprijateľné, aby k vydržaniu predmetu dedičstva iným dedičom došlo ešte pred tým, ako bolo právoplatne rozhodnuté v dedičskom konaní. A to aj napriek tomu, že dedičské rozhodnutie deklaruje stav k smrti poručiteľky. Právne významná skutočnosť, o ktorú sa opiera aj odvolací súd, je rozhodnutie súdu v dedičskom konaní zo dňa 20. októbra 1998, sp. zn. D 41/93 (Dnot 6/94), ktoré je konečné a je potrebné ho rešpektovať, lebo súdy sú týmto rozhodnutím viazané. Pokiaľ bolo rozhodnutie Štátneho notárstva Bratislava - mesto o dedičstve sp.zn. D 20533/77 zo dňa 21. novembra 1977 zrušené, tak neexistuje nadobúdaci titul, o ktorý by opierala právna predchodkyňa žalobcov vydržanie nehnuteľností. Nadobúdaci titul je podmienkou vydržania a v zásade býva vadný, nie však zrušený. Preto je vydržanie pred právoplatným skončením v dedičskom konaní vylúčené. Opačný názor by poprel význam inštitútu vydržania. U právnej predchodkyne žalobcov absolútne absentuje nadobúdaci titul. Nejde o prípad, že nadobúdaci titul existuje, ale je z nejakého dôvodu vadný. Je preto správne posúdenie odvolacieho súdu, že v danom prípade nemožno hovoriť o vydržaní, pretože o dedičskom práve bolo právoplatne rozhodnuté neskôr, ako došlo k údajnému vydržaniu nehnuteľností právnu predchodkyňou žalobcov a platí rozhodnutie súdu v dedičskom konaní zo dňa 20. októbra 1998, sp. zn. D 41/93 (Dnot 6/94). Pokiaľ by aj bolo pripustené, že mohlo dôjsť k vydržaniu nehnuteľností právnu predchodkyňou žalobcov, tak žalovaný poukázal na to, že aj on potom vydržal sporné nehnuteľnosti a to v roku 2009. Je to tá istá situácia, ako keď vydržala nehnuteľnosti právna predchodkyňa žalobcov. Napokon žalovaný uviedol, že podľa jeho názoru odvolací súd svoje rozhodnutie dostatočne odôvodnil. Preto navrhol dovolanie žalobcov zamietnuť.

11. K vyjadreniu žalovaného dovolateľa uviedli, že dedičské rozhodnutie z konania sp. zn. D 20533/77, ktoré je titulom, o ktorý žalobcovia opierajú dobrú vieru ich právnej predchodkyne je (ako vyplýva zo súdneho spisu) opatrené doložkou právoplatnosti. Takto formálne perfektné rozhodnutie je bezpochyby spôsobilým vydržacím titulom. Podľa názoru dovolateľov platí, že v prípade dedičského rozhodnutia opatreného doložkou právoplatnosti je ten, kto sa spolieha na takéto rozhodnutie, v dobrej viere, že sa o právoplatné rozhodnutie jedná a existuje spôsobilý právny titul. Oprávnenú držbu je spôsobilý založiť i domnelý titul. Nedôvodná je i tá námietka žalovaného, že vydržanie nemôže nastúpiť pred právoplatnosťou dedičského rozhodnutia. Ak by dedičský titul právnej predchodkyne žalobcov z konania

sp. zn. D 2533/77 bol doteraz právoplatný, nebolo by ani potrebné uvažovať o vydržaní. Nedôvodné je i tvrdenie žalovaného, že rovnako mohol vlastnícke právo vydržať i on a to v roku 2009. Ak by sa aj žalovaný chopil držby v roku 1999, nemohol byť dobromyseľný, že sa ujíma držby dňom právoplatnosti dedičského rozhodnutia, ktoré vzišlo z konania sp. zn. D 41/1993 právoplatného v roku 1999. Dedičské rozhodnutie z konania sp. zn. D 41/1993 právoplatné v roku 1999 potvrdzovalo iba to, že žalovaný nadobudol dedičstvo ku dňu smrti poručiťky a nemohlo založiť oprávnenú držbu žalovaného od roku 1999, práve vzhľadom na ustanovenie § 460 Občianskeho zákonníka. Okrem toho žalovaný sa navyše ani nikdy nezaujímal o nehnuteľnosti, o užívanie a údržbu nehnuteľnosti, absentuje tu nakladanie s vecou ako vlastnou počas vydržacej doby. O prípadnom vydržaní vlastníckeho práva žalovaným nemožno ani len teoreticky uvažovať.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, dospel k záveru, že dovolanie žalobcov je prípustné a dôvodné, preto bolo potrebné rozsudok odvolacieho súdu zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

13. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

14. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

16. Dovolatelia vyvodzujú prípustnosť svojho dovolania v predmetnej veci v prvom rade z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

17. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces. Takýto nesprávny procesný postup súdu môže spočívať predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

18. Súčasťou práva na spravodlivý proces je aj právo na náležité odôvodnenie rozhodnutia (pozri rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 559/2018, sp. zn. III. ÚS 47/2019, alebo rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/140/2019, sp. zn. 4Cdo/120/2019 a pod.) a povinnosť konajúceho súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, 5Cdo/57/2019) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov apod.).

19. Dovolatelia odôvodnili uplatnený dôvod dovolania podľa § 420 písm. f) CSP tým, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je založený na právnom názore o nemožnosti vydržania na základe neprávoplatného rozhodnutia v dedičskom konaní, ktorý právny názor je odôvodnený len jednou vetou - „Nemožno teda uvažovať o vydržaní právnou predchodkyňou žalobcov 10 rokov po rozhodnutí štátneho notárstva, keďže týmto nebolo právoplatne skončené dedičské konanie.“.

20. Z obsahu súdneho spisu dovolací súd zistil, že súd prvej inštancie odôvodnil svoj rozsudok, ktorým vyhovel žalobe žalobcov a určil, že podiel v rozsahu 3/4 v pomere k celku k predmetným nehnuteľnostiam patrí do dedičstva po právnej predchodkyňi žalobcov K. P. tým, že vykonaným dokazovaním má súd za preukázané a medzi stranami nebolo sporné, že právna predchodkyňa žalobcov nadobudla vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam rozhodnutím bývalého Štátneho notárstva Bratislava-mesto zo dňa 21. novembra 1977, právoplatného dňa 21. novembra 1977, registrovaného dňa 30. novembra 1977, sp. zn. D 2533/77, v dedičskom konaní po nebohej O. L. v celosti ako závetná dedička. Z rozhodnutia bývalého štátneho notárstva zo dňa 21. novembra 1977 vyplynulo, že štátne notárstvo konalo s O. D. ako so splnomocnenou zástupkyňou žalovaného. Na základe tohto rozhodnutia došlo aj k zápisu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v celosti v jej prospech. Predmetné rozhodnutie štátneho notárstva bolo zrušené rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31. októbra 1997, č. k. 33Co/27/97-153 a novým dedičským rozhodnutím - uznesením Okresného súdu Bratislava II zo dňa 20. októbra 1998, sp. zn. D 41/93 (Dnot 6/94) bolo dedičstvo po O. L. vyporiadané tak, že 1/4 podielu v pomere k celku získala závetná dedička K. P. (právna predchodkyňa žalobcov) a 3/4 podielu v pomere k celku zákonný dedič S. L. (žalovaný) s tým, že závet poručiťky bol neplatný v časti, v ktorej nezahŕňal neopomenuteľného dediča S. L., ktorému patrí podiel vo výške 3/4 zákonného podielu. Toto rozhodnutie bolo potvrdené odvolacím súdom. Žalovaný v konaní ničím relevantne nepreukázal tvrdenie, že právna predchodkyňa žalobcov mala vedomosť o tom, že žalovaný nebol v dedičskom konaní sp. zn. D 2533/77 v čase prejednávania dedičstva a vydania rozhodnutia zo dňa 22. novembra 1977 po nebohej O. L. riadne procesne zastúpený. Podľa súdu nie je úlohou účastníka konania v konaní pred orgánom verejnej moci posudzovať podmienky konania a teda ani posudzovať skutočnosť, či ten ktorý účastník konania je riadne procesne zastúpený, toto je kompetenciou a úlohou konajúceho orgánu, ktorý skúma procesné podmienky konania z úradnej povinnosti. Právna predchodkyňa žalobcov po tom, čo došlo k spochybneniu zastúpenia žalovaného v dedičskom konaní zo strany žalovaného vždy konzistentne uvádzala, že predmetné plnomocenstvo O. D. od žalovaného mala, že sa v tom čase nachádzalo v spise D 2533/77. V konaní nebolo preukázané, že by žalovaný až do roku 1991, kedy napísal list zo dňa 27. marca 1991 adresovaný na ministerstvo spravodlivosti, označený ako odvolanie voči rozhodnutiu štátneho notárstva zo dňa 21.IX.1977 č. 2533/77 vo veci dedičstva, výsledok dedičského konania vyplývajúci z rozhodnutia bývalého Štátneho notárstva Bratislava - mesto spochybňoval. Podľa súdu predmetné nehnuteľnosti právna predchodkyňa žalobcov nerušene a v dobrej viere, že jej patria v celosti na základe závetu a rozhodnutia štátneho orgánu a následného zápisu v evidencii nehnuteľností na základe nadobúdacieho titulu D 2533/77 užívala spolu so svojou rodinou minimálne do roku 1991, kedy došlo k spochybneniu nadobudnutia predmetných nehnuteľností v celom rozsahu. Nehnuteľnosti užívala

ako oprávnená držiteľka minimálne počas celej zákonnej 10-ročnej vydržacej lehoty, ktorá začala plynúť dňa 21. novembra 1977 a uplynula dňa 22. novembra 1987, ale aj následne až do roku 1991, kedy došlo objektívne k spochybneniu jej vlastníckeho práva zo strany žalovaného, t. j. celkom za dobu cca 14 rokov.

21. Osobitne k námietkam žalovaného ohľadom dobrej viery právnej predchodkyne žalobcov, ktorá vedela, že žalovaný je dedičom po O.D. L. a že nie je v dedičskom konaní zastúpený, a preto nesplnila všetky hmotnoprávne podmienky vydržania vlastníckeho práva súd prvej inštancie uviedol, z vykonaného dokazovania vyplýva, že K. P. síce mala vedomosť o tom, že žalovaný je dedičom po O. L., avšak nebolo preukázané, že by mala až do spochybnenia jeho zastúpenia v dedičskom konaní O. D., t.j. do roku 1991 nejakú vedomosť o tom, že žalovaný nie je v dedičskom konaní riadne zastúpený. Práve naopak mala za to, že bol zastúpený O. D. na základe plnomocenstva, o ktorom mala vedomosť. Právna predchodkyňa žalobcov K. P. bola závetnou dedičkou celého majetku O. L. na základe jej platného závetu. V prípade opomenutia zákonného dediča v záвете a teda relatívnej neplatnosti závetu v tejto časti, relatívna neplatnosť závetu nenastáva automaticky a bez po prejavenia vôle neopomenuteľného zákonného dediča o tom, že v tejto časti napáda závet poručiťky z tohto dôvodu ako relatívne neplatný. V čase dedičského konania v roku 1977 nebol závet neopomenuteľným dedičom napadnutý, čo vyslovene vyplýva zo zápisnice o prejednaní dedičstva na bývalom štátnom notárstve v konaní sp. zn. D 2533/77 zo dňa 21. novembra 1977, kde splnomocnená zástupkyňa jediného dediča zo zákona po oboznámení sa s obsahom závetu napísaného vo forme notárskej zápisnice dňa 13. júla 1977 pod č. NZ 423/77, podľa ktorého celý majetok zanechala poručiťka O. L. vyhlásila, že si neuplatňuje za dediča zákonný podiel a uznáva v celom rozsahu závet. Preto nemala K. P. ani pri náležitej starostlivosti z jej strany objektívne vedomosť o spochybnení svojho dedičského práva k majetku po O. L. v celosti neopomenuteľným zákonným dedičom, t.j. žalovaným. Ani vykonaným dokazovaním v spore nebola ničím spochybnená objektívne existujúca dobrá viera K. P. o tom, že nadobudla nehnuteľnosti po O. L. ako nespochybnená závetná dedička v celosti, t.j. vrátane sporného vlastníckeho podielu na nehnuteľnostiach v pomere 3/4 k celku.

22. Odvolací súd na odvolanie žalovaného rozsudok súdu prvej inštancie v časti určenia, že podiel v rozsahu 3/4 v pomere k celku k predmetným nehnuteľnostiam patrí do dedičstva po právnej predchodkyňe žalobcov K. P. zmenil tak, že žalobu žalobcov v tejto časti zamietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že posledným právoplatným rozhodnutím súdu v dedičskej veci po matke žalovaného je až rozhodnutie zo dňa 20. októbra 1998, sp. zn. D 41/93 (Dnot 6/94), potvrdené odvolacím súdom dňa 30. apríla 1999, č. k. 23Co/51/99-58, na základe ktorého predmetné nehnuteľnosti nadobudli žalobca v podiele 3 a v podiele 1 K. P.. Dedičské rozhodnutie bývalého Štátneho notárstva Bratislava-mesto zo dňa 21. novembra 1977, ktoré uvedenému rozhodnutiu predchádzalo a na základe ktorého právna predchodkyňa žalobcov nadobudla vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam bolo zrušené rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31. októbra 1997, č.k. 33Co/27/97-153 a nemožno teda uvažovať o vydržaní právnou predchodkyňou žalobcov 10 rokov po rozhodnutí štátneho notárstva, keďže týmto rozhodnutím nebolo právoplatne skončené dedičské konanie. Dedičské konanie bolo právoplatne skončené až spomínaným rozhodnutím zo dňa 20. októbra 1998, ktoré je právoplatné a pre súdy záväzné.

23. V súlade s § 220 ods. 2 v spojení s § 393 ods. 2 CSP musí súd v odôvodnení rozhodnutia podať výklad opodstatnenosti a zákonnosti výroku rozhodnutia a musí sa vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený s poukazom na zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 v spojení s § 393 ods. 2 CSP je nepreskúmateľné, čím porušuje právo účastníka na spravodlivý súdny proces, pretože mu upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov.

24. S poukazom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí vadou konania podľa § 420 písm. f) CSP, keď nezodpovedá vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na riadne odôvodnenie rozhodnutí. Vo svojom rozhodnutí sa odvolací súd nijako nezaoberal splnením zákonných podmienok vydržania vlastníckeho práva zo strany právnej predchodkyne žalobcov, len stroho konštatoval, že rozhodnutie bývalého Štátneho notárstva Bratislava-mesto zo dňa 21. novembra 1977, od ktorého žalobcovia odvodzovali dobromyseľnosť držby predmetných nehnuteľností svojou právnou predchodkyňou bolo zrušené a posledným právoplatným rozhodnutím súdu v dedičskom veci po matke žalovaného je až rozhodnutie zo dňa 20. októbra 1998, sp. zn. D 41/93 (Dnot 6/94), potvrdené odvolacím súdom dňa 30. apríla 1999, č. k. 23Co/51/99-58, na základe ktorého predmetné nehnuteľnosti nadobudli žalobca v podiele 3 a v podiele 1 K. P.. Takéto konštatovanie odvolacieho súdu nič nevypovedá o dobromyseľnosti držby právnej predchodkyne žalobcov. Nepredkladá odôvodnenie vlastného záveru v tejto otázke a ani žiadnym spôsobom nevyvracia záver súdu prvej inštancie o dobromyseľnosti držby právnej predchodkyne žalobcov, ktoré boli založené na záveroch o preukázanej vedomosti právnej predchodkyne žalobcov o rozhodnutí bývalého štátneho notárstva, ktoré jej potvrdilo nadobudnutie vlastníckeho práva v celosti k predmetným nehnuteľnostiam titulom závetného dedenia, o vyznačení právoplatnosti tohto rozhodnutia a o následnom zaevidovaní jej vlastníckeho práva v celosti k predmetným nehnuteľnostiam v evidencii nehnuteľností titulom tohto rozhodnutia.

25. Tu musí dovolací súd poukázať na svoju ustálenú rozhodovaciu prax (napríklad 5Cdo/87/2010, 6Cdo/73/2016) týkajúcu sa oprávnenosti držby, ktorá je jedným zo základných predpokladov nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním pozri § 129 ods. 1, § 130 ods. 1 a § 134 Občianskeho zákonníka). Za oprávneného držiteľa sa považuje ten, kto je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec alebo právo patrí. Pri oprávnenej držbe musí ísť o také faktické ovládanie veci, pri ktorom je daná vôľa nakladať s vecou ako so svojou. Podkladom tejto vôle je dobrá viera, ktorá vyjadruje vnútorný (psychický) stav držiteľa. Posúdenie, či držiteľ je alebo nie je dobromyseľný, treba hodnotiť vždy objektívne, a nie iba zo subjektívneho hľadiska (osobného presvedčenia) účastníka, a treba vždy brať do úvahy, či držiteľ pri bežnej (normálnej) opatrnosti, ktorú možno s ohľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, nemal, resp. nemohol mať po celú vydržaciú dobu dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec patrí. Keďže dobrá viera ako psychický stav nemôže byť sama osebe predmetom dokazovania, možno na ňu usudzovať len z okolností vonkajšieho sveta, prostredníctvom ktorých sa vnútorné presvedčenie prejavuje navonok a z ktorých možno vyvodiť, že sa nadobúdateľ dôvodne považuje za vlastníka veci. O dobromyseľnosti možno hovoriť tam, kde držiteľ drží vec v omyle, že mu vec patrí a ide pritom o omyl ospravedlniteľný. Dobromyseľnosť musí byť preto posudzovaná aj z hľadiska, či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti, že užíva vec, ktorej vlastníctvo nenadobudol. Okolnosťami, ktoré môžu svedčiť pre záver o existencii dobrej viery sú aj okolnosti týkajúce sa právneho dôvodu nadobudnutia veci alebo práva. Netreba ale preukazovať platný právny dôvod nadobudnutia veci, riadny prechod vlastníctva; stačí, aby tu bol čo i len domnelý právny dôvod (titulus putativus), čiže ide o to, aby držiteľ bol so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že mu takýto právny titul svedčí. Vydržanie tak hojí najmä vady alebo nedostatok nadobúdacieho titulu. Súdna prax pritom pripúšťa, že titulom, hoci i putatívnym, z ktorého držiteľ odvodzuje oprávnenú držbu, môže byť tiež rozhodnutie o vyporiadaní dedičstva (3Cdo/17/2016, 6Cdo/73/2016, 6Cdo/212/2022).

26. Na tieto závery nadviazalo rozhodnutie veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 13. mája 2024, sp. zn. 1VCdo/1/2024), ktoré sa prihlásilo k staršej judikatúre dovolacieho súdu (R 44/96, R 45/1986), podľa ktorej na rozdiel od preukazovania vlastníctva nebude treba, aby nadobúdateľ preukazoval platný právny dôvod nadobudnutia - riadny prechod vlastníctva, ale len okolnosti svedčiace o poctivosti nadobudnutia, v tom je základný rozdiel medzi ochranou vlastníctva a ochranou držby. Z interpretácie ustanovenia § 134 ods. 1 v spojení s § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka, z ktorých ustanovení platný právny titul ako predpoklad pre dobromyseľnosť držiteľa, resp. oprávnenosť držby nevyplýva. Nedostatok právneho titulu (napr. ústna kúpna zmluva nehnuteľností) preto pre účely vydržania nemôže zapríčiniť neoprávnenosť držby, resp. nedobromyseľnosť držiteľa; keď tak, môže byť (iba) jedným z dôkazov preukazujúcich oprávnenosť držby, resp. dobromyseľnosť držiteľa. Pri ústavne

konformnom výklade dobromyseľnosti držby treba skúmať, či držiteľ mohol byť objektívne presvedčený o tom, že držanú vec poctivým spôsobom nadobudol. Nemôže byť teda rozhodujúce, že pritom nesplnil zákonné podmienky.

27. Podľa názoru dovolacieho súdu, odvolací súd nepostupoval v rámci hodnotenia dobrej viery právnej predchodkyne žalobcov v zmysle uvedených zásad, keď z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplyva ako posúdil otázku oprávnenosti držby predmetných pozemkov právnou predchodkyňou žalobcov, teda či právna predchodkyňa žalobcov pri bežnej (normálnej) opatrnosti, ktorú možno s ohľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, mala alebo nemala, resp. nemohla mať po celú vydržaciú dobu dôvodné pochybnosti o tom, že jej predmetné nehnuteľnosti patria, najmä s ohľadom na preukázané okolnosti týkajúce sa právneho dôvodu ich nadobudnutia (závet, nevznesenie námietky relatívnej neplatnosti závetu v dedičskom konaní bývalého štátneho notárstva, dedičské rozhodnutie bývalého štátneho notárstva, s vyznačenou právoplatnosťou, zapísané do evidencie nehnuteľností). Odvolací súd sa vo svojom rozsudku vôbec nevysporiadal so závermi ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, že v prípade vydržania netreba preukazovať platný právny dôvod nadobudnutia veci, riadny prechod vlastníctva, postačuje, aby tu bol čo i len domnelý právny dôvod (titulus putativus), čiže ide o to, aby držiteľ bol so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že mu takýto právny titul svedčí, a naopak bez ďalšieho zdôvodnenia uviedol (odvolací súd), že neskôr zrušeným dedičským rozhodnutím bývalého štátneho notárstva nebolo právoplatne skončené dedičské konanie a nemožno teda uvažovať o vydržaní právnou predchodkyňou žalobcov.

28. Tento poznatok dovolacieho súdu opodstatňuje konštatovanie, že písomné vyhotovenie rozhodnutia odvolacieho súdu je nepreskúmateľné, keď neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie a v tomto smere tak došlo k vade zmätočnosti uvedenej v § 420 písm. f) CSP.

29. Naostatok možno uviesť, že nepreskúmateľným je rozsudok odvolacieho súdu aj ohľadne vysloveného názoru, že ak by sa aj pripustil právny názor, že by žalobcovia (a ich právna predchodkyňa) vydržali vlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam po 10 rokoch odo dňa rozhodnutia bývalého Štátneho notárstva Bratislava-mesto zo dňa 21. novembra 1977, rovnaká situácia by nastala u žalovaného po rozhodnutí Okresného súdu Bratislava II zo dňa 20. októbra 1998, sp. zn. D 41/93. Tento záver odvolacieho súdu nie je založený na žiadnych konkrétnych skutočnostiach rozhodných pre posúdenie vydržania vlastníckeho práva žalovaným, ktoré boli zistené vykonaným dokazovaním súdu prvej inštancie a ich právnym posúdením. Je neodôvodnený, čisto hypotetický a teda bez priamej relevancie k rozhodnutiu v predmetnej veci.

30. Z uvedených dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobcov je nielen procesne prípustné (§ 420 písm. f) CSP), ale tiež dôvodné (§ 431 CSP), pretože odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Najvyššiemu súdu neostalo iné, než napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 v spojení s § 450 CSP).

31. Vzhľadom na nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku dovolací súd nepristúpil k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie žalobcov týkajúcej sa nesprávneho právneho posúdenia veci. Postupoval tak v súlade s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, ktorá sa ustálila na názore, že v prípade dôvodne namietanej vady zmätočnosti ide o procesnú nesprávnosť, pri ktorej je predčasné podrobiť napadnuté rozhodnutie meritórnemu dovolaciemu prieskumu (napríklad 1Cdo/166/2017).

32. V ďalšom konaní je odvolací súd viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

33. O náhrade trov dovolacieho konania a náhrade trov pôvodného konania rozhodne odvolací súd (§ 453 ods. 3 CSP).

34. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.